

Csanády, Pál: Wooden apartments (Fa bérház)
Citation: Metszet, Vol 14, No 2 (2023), pp 14-27,
<https://doi.org/10.33268/Met.2023.2.2>

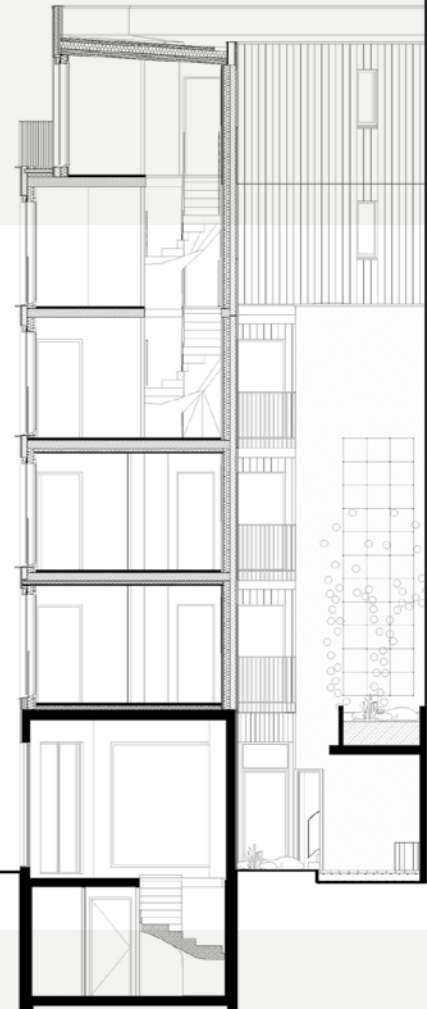
Received: 20 March 2023

Accepted: 22 March 2023

Published: 17 April 2023

APARTMENTS, PARIS, FRANCE; ARCHITECT:
FABIEN BRISAUD

Mass timber buildings are increasing in popularity as a method for construction despite the fact they are more expensive than their traditional counterparts. CLT panels have been employed to build this infill project in Paris. Apart from questions of reducing the carbon footprint, this development method can be faster in execution allowing for earlier occupancy. Moving towards environmentally friendly methods can now be viewed as a solution to urban development problems.

FA BÉRHZÁZ

SZOCIÁLIS LAKÁSOK | PÁRIZS

Az utóbbi 5-10 évben sorra épülnek világszerte az egyre magasabb fa magasházak, „tömegfa” (mass timber) tartószerkezetű épületek, és Franciaország sem akar ebből kimaradni. Ez a szerethető kisebb épület egy párizsi foghíjtelekre épült, kis karbonlábnyommal.

- 01 Kívülről semmi sem árulja el, hogy a felső öt szint faszerkezetű
- 02 Balra egy közel százéves lakóblokk, jobbra egyedi társasházak
- 03 Metszet a kertecskén át

ÉPÍTÉSZ |
Fabien Brissaud

FOTÓ |
Cyrille Lallement

SZERZŐ |
Csanády Pál

—Míg idehaza a 85 méter magas bécsi HolzHochhaus a legismertebb a fa magasházak hullámából (2018-ból), a „világ legmagasabb faháza” cím szinte évente vándorol országról országra. Előbb a 85,4 méter magas Mjøstårnet vette át a stafétát Brumunddal városában, Norvégiában, 2019-ben, majd az Ascent MKE következő Milwaukee-ban (USA) 86,6 méterrel 2022-ben. [1] Ezek tartószerkezete is jelentős részben fa, azaz RRFA (rétegelt-ragasztott fa) rétegelt lemez, de legnagyobb mértékben CLT (keresztrétegelt fa). [2] Általában néhány emeletnyi vasbeton alapépületen állnak, és a közlekedőmagjuk is vasbeton. Persze a magassági rekordok hajszolása önmagában is eléggé ellentmond a fenntarthatóság elvének, a fogyasztás

04

visszafogásának, ráadásul a magasház különösen is problémás ebből a szempontból, hiszen nagyobb terhelést, magasabb beépített energiatartalmat okoz. [3] Pedig az új trend legfontosabb hajtóereje éppen a fenntarthatóság. Egy köbméternyi fa beépítésével körülbelül egy tonna szén-dioxidot vonunk ki a körforgásból, remélhetőleg hosszú időre.

—Az új technológia annak ellenére terjed, hogy mintegy harmadával drágább a hagyományos építésnél, de vannak, akik szívesen kifizetik a többletet, így téve a klímaváltozás ellen. A pluszköltségek mellett az alacsonyabb tömeg, olcsóbb alapozás, gyorsabb építés, kellemesebb komfort előnyöket jelent. Párizsban 2023 őszére várható a legnagyobb európai faépítészeti projekt, a 125 ezer négyzetméteres

04 Fontos társadalmi üzenete is van a munkásnegyedben történő fenntartható építésnek

05 A legfelső szint visszahúzott az illeszkedés kedvéért

06 Harmadik emeleti alaprajz

07 Földszint alaprajz

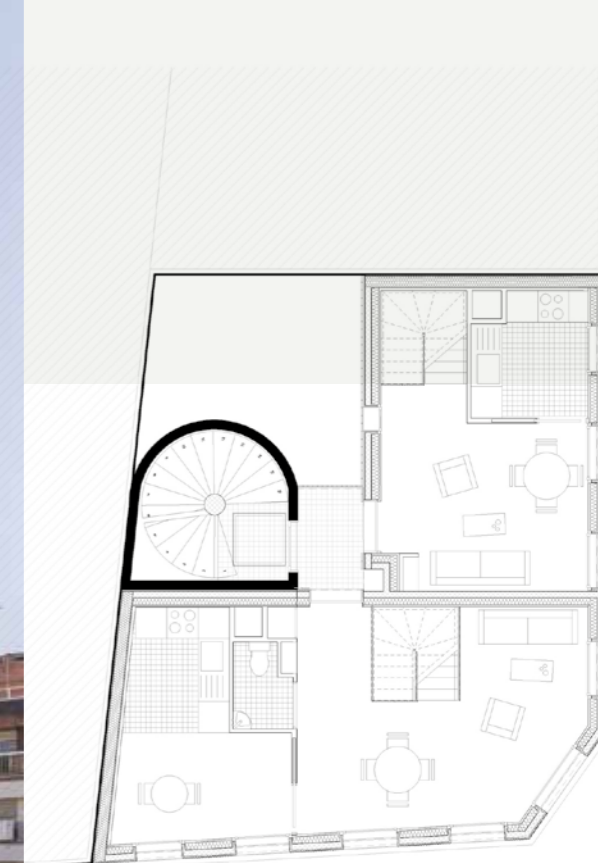

05

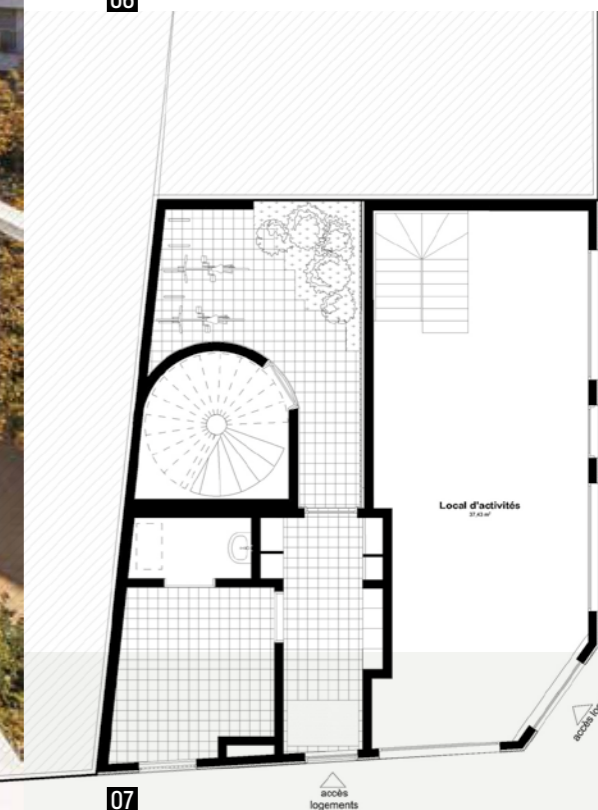
Arboretum befejezése. Valódi változást azonban nem ezektől a kirakati projektektől, hanem a sok kis, de felelősséggel megvalósított projekttől várhatunk.

—A Robert Blache utcai szociális lakóház erre példa. A munkásnegyedben egyik oldalról fehérre vakolt, visszafogott díszítésű kisebb lakóházak, másik oldalról egy hatalmas, téglaburkolatos szociális lakótömb (HMB) határolják a sarok foghíjtelket. Szemben egy nyolcvanas évekbeli, talán posztmodernnek besorolható, de inkább arctalan szociális lakótömb.

—A külső meglehetősen visszafogott, de a porszórt matt fehér acél hullámlemez még ezen a környéken is tartósságot ígér, a fa ablakkeretek otthonosságot. Az izgalmas azonban belül van. Érdekes a hat lakás szervezése is: a földszinten

06

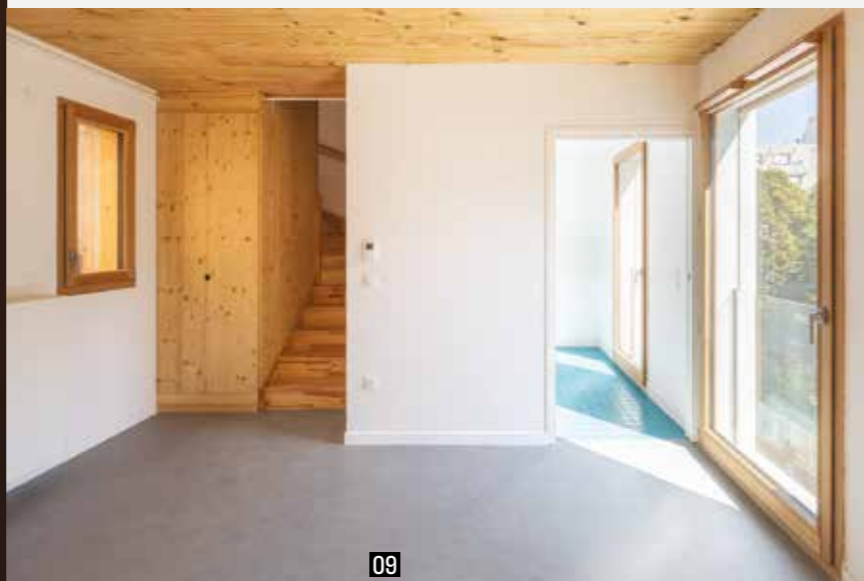
07

01
02

04 03
06 07

08

09

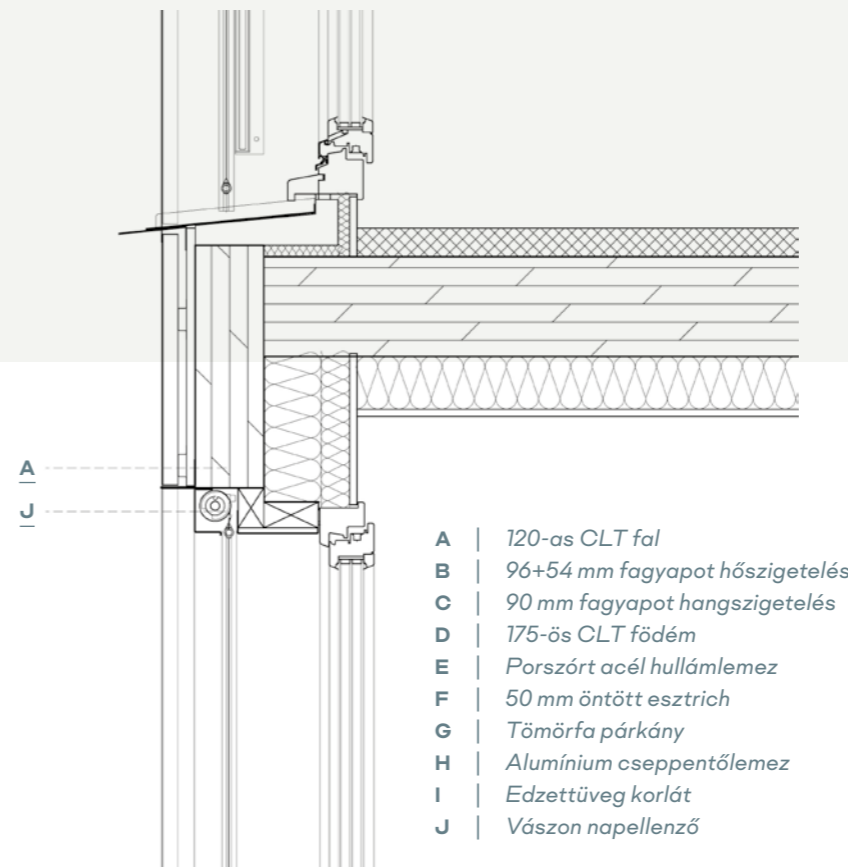
A pluszköltségek mellett az alacsonyabb tömeg, olcsóbb alapozás, gyorsabb építés, kellemesebb komfort előnyöket jelent

szolgáltatóhelyiségek találhatóak, az elsőn és másodikon 2-2 garzon, míg a harmadik-negyedik-ötödik emeleten két háromszintes nagylakás. Így a lépcsőház csak a harmadik emeletig vezet, és liftre sem volt szükség.

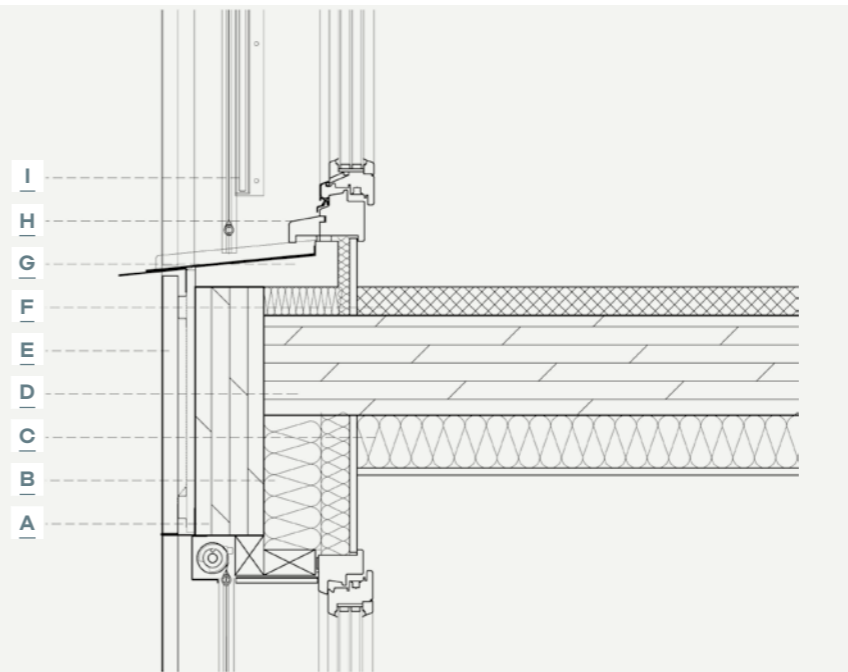
—Az alacsony beépített szén-dioxid-tartalom érdekében a falak és a födémek CLT (kereszt-rétegelt fa) anyagból vannak, és a hőszigetelés fagyapot. A belső udvari homlokzat is fa vörösfenyő. A faanyagok Délnyugat-Franciaországból, a baszk régióból származnak. A melegpadlók linóleumból, szintén természetes anyagból készültek. A tetőről összegyűjtik az esővizet, amit a néhány zöldfelület öntözésére és vécéöblítésre használnak.

08
09
10

- 08 A belső udvarban vörösfenyő burkolat jelzi a fa jelenlétét
- 09 A CLT panelek a lakásbelsőkből is megjelennek
- 10 Homlokzati részlet
- 11 A szerkezetépítés pár nap alatt megtörtént

- A | 120-as CLT fal
- B | 96+54 mm fagyapot hőszigetelés
- C | 90 mm fagyapot hangszigetelés
- D | 175-ös CLT födém
- E | Porszórt acél hullámlemez
- F | 50 mm öntött esztrich
- G | Tömörfa párkány
- H | Alumínium cseppentőlemez
- I | Edzettüveg korlát
- J | Vászonnappellenző

10

11

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Post, Nadine: „Record tall Wood on the Ascent”, *Engineering News-Record*, 08919526, 12-21-2020, Vol 285, No 13, pp 18-23.
- [2] Gonchar, Joann: „In the Heights”, *Architectural Record*, Vol 210, Issue 9 (September 2022), pp 107-111.
- [3] Jones, Catrin: „Tall buildings, high demands”, *International Construction*, Vol 62, Issue 1 (Jan/Feb 2023), pp 18-22.

ÉPÍTÉS: Fabien Brissaud (MAO Architectes) | ÉPÍTETTŐ: RIVP (Párizs Város Ingatlanügynöksége) | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRS: Aurélien Ferry | STATIKA, GÉPÉSZET: Ginko ingénierie (BET TCE) | KÖLTSÉGVETÉS: VPEAS